

NACE / FAALİYET KODU İLE İLGİLİ REHBER

Resmî ilan ve reklam yayımı ile alâkalı süreli yayınların “NACE / FAALİYET KODU” ile “İŞ KOLU” işlemlerinin aşağıdaki hususlar gözetilerek yapılması yerinde olacaktır.

NACE KODU NEDİR?

Avrupa Birliği (AB) endüstri standardı kodlama sistemi olan NACE, Fransızca “Nomenclature statistique des Activités économiques dans la Communauté Européenne” teriminin kısaltmasıdır. 1970 yılı itibarıyla ekonomik faaliyetlerin çeşitli istatistiki sınıflarını göstermek için kullanılmaktadır. Bu terim Türkçe’ye “Avrupa Topluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması” olarak çevrilir.

NACE Kodu, iş yerlerinin çalıştıkları alanlara göre tehlike sınıflarını belirleyen bir kod olup, altı haneli olması sebebiyle, “altılı faaliyet kodu” olarak da bilinmektedir.

Bir işletmenin birden fazla kodu olabilir. ‘Ana’ kodu değiştirmeksizin, ‘yan’ kod eklenmesi mümkündür. Mevcut bir adet ana kodun haricinde dört adet yan kod belirlenebilir.

Bu kod, uluslararası bir sınıflama sistemi olduğundan, uluslararası camia tarafından yapılan çalışmalar neticesinde ortaya çıkan nihai kararlar “sürüm” olarak nitelenmekte ve Avrupa Komisyonu tarafından tüzükler ve yönetmeliklerle yayımlanarak yürürlüğe girmektedir.

ÜLKEMİZDE KULLANIMI ve ÖNEMİ

Ülkemizde Avrupa Birliği uyum çalışmaları kapsamında 2005 yılından itibaren kod uygulaması başlamış olup, Maliye Bakanlığı'na bağlı Gelir İdaresi Başkanlığı (GİB) işlemlerinde 2013 yılından bu yana kod kullanılmaktadır.

İşletmelerin hangi sektörde faaliyet gösterdiğini tanımlayan kod ile ilgili çalışmalar, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) koordinasyonunda; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB), Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Federasyonu (TESK) gibi ilgili kurum ve kuruluşların temsilcilerinden oluşan NACE Komisyonu tarafından yürütülmektedir.

İş yerinin yürüttüğü faaliyeti gösterir kodun, işverenler tarafından Sosyal Güvenlik Kurumuna (SGK) bildirilmesi zorunludur. Faaliyete göre iş yerinin meslek adı ve tehlike sınıfı belirlenmektedir. Kurumun işlevi, işletmenin resmî ve fiili faaliyetinin uyumlu hale getirilmesidir.

Müesseselerin çalışanlarına dair sigorta tahakkuk fişinin “Sicil No” satırındaki 26 haneli rakamın 2 ile başlayan ilk rakamından sonra gelen 6 rakam altılı faaliyet kodudur.

İş yerinin faaliyet kodu ile çalışanların meslek adı ve kodunun birbiriyle mutabık olması önemlidir. Bu tür bir uyumsuzluğa dair ihbar ve şikâyette bulunulmasını müteakip SGK tarafından yapılacak inceleme sonucunda, meslek adı ve kodunun hatalı bildirildiğinin anlaşılması halinde işyeri için idari para cezası uygulanmaktadır.

BAŞVURU YERLERİ

NACE Kodu, iş yerinin kayıtlı olacağı vergi dairesinden alınmakta olup, talebi içeren başvuruyu müteakip gerekli işlemlerin takip edilmesi gerekmektedir.

Vergi dairesinde faaliyet kodunun vergi levhasına işlenmesinin ardından, talep dilekçesi ekine vergi levhası eklenerek muhatap ticaret odasının e-posta adresine gönderilmesi veya ilgili birimine müracaat edilmesi gerekmektedir.

SÜRELİ YAYINLAR İLE İLGİLİ KODLAR

31 Aralık 2024 tarihine kadar NACE Rev.2 versiyonu kullanılmış olup, **1 Ocak 2025 tarihinden itibaren** NACE Rev2_ALTILI_NACE Rev2.1_ALTILI_V3.0 versiyonuna geçilmiştir. Bu versiyonda, süreli yayınların (gazete, dergi ve internet haber sitesi) faaliyet koduna dair bilgiler aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Gazete (GZT), Dergi (DRG) ve İnternet Haber Sitesi (İHS)		
Kısım	J	Yayımcılık, Radyo ve Televizyon Yayıncılığı ile İçerik Üretim ve Dağıtım Faaliyetleri
Bölüm	58	Yayımcılık faaliyetleri
Grup	58.1	Kitap, gazete ve diğer yayımcılık faaliyetleri, yazılım programlarının yayımlanması hariç
Sınıf	58.12.00	Gazetelerin yayımlanması (GZT + İHS) (Haftada en az dört gün yayımlananlar)
	58.13.00	Dergi ve süreli yayınların yayımlanması (GZT + DRG + İHS) (Haftada dört günden daha az yayımlananlar)

Yukarıdaki tabloya göre, 58.1 kodu; “basılı, elektronik, dijital, analog veya başka herhangi bir biçimde” şeklinde tarif edilmek suretiyle gazete, dergi ve internet haber siteleri olmak üzere tüm yayıncılık biçimlerini kapsamaktadır.

“Gazetelerin yayımlanması” konulu “58.12” ile “Dergi ve süreli yayınların yayımlanması” konulu “58.13” kodları tüm süreli yayınları içerir. Dolayısıyla, internet haber siteleri için ‘doğrudan’ böyle bir kod mevcut olmayıp, içerik güncelleme süresine göre bunlardan biri kullanılmalıdır.

Kodun son iki rakamının sıfır olması bu kodların alt gruplarının olmadığını göstermektedir.

TÜİK’in çalışmasında, süreli yayınların, editoryal sorumluluk ve denetim altında olması, yayım periyoduna göre düzenli olarak güncellenmesi, gazetecilik niteliğindeki edebi eserlerden oluşması ve genel kamuoyunu bilgilendirme amacına sahip olması gerektiği vurgulanmıştır.

KOD DEĞİŞİKLİĞİ

Kod değişikliği yapmak için kayıtlı olunan vergi dairesine “NACE Kodu değişikliği” konulu talep dilekçesi verilerek, talep edilen ve sorumlu alanlarda belirtilen kodun vergi dairesi kayıtlarına ve vergi levhasına işlenmesi gerekmektedir. Bu işlemi müteakiben vergi dairesinden alınan yeni NACE kodunu gösteren vergi levhasının bir sureti ve mükellefiyet yazısı ile bağlı olunan ticaret odasına değişiklik talep dilekçesi verilmelidir.

Ayrıntılı bilgi edinilmesi için vergi dairesi ve ticaret odasına başvurulması yerinde olacaktır.
Bu değişikliğin yapılmasını müteakip Kurumumuza bildirilmesi gerekmektedir.

NOTLAR

- 1- Resmî ilan yayımıyla alakalı gazeteler, 2 Ocak 2018 tarihli ve 19589320-213-E.93/2018-746 sayılı “Sigorta İşyeri Sicil Numarası, Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi, Fikir İşçilerinin Meslek Adı ve Kodu, Sigorta Primi Fiili Hizmet Süresi Zammı ve Hizmet Bildirim Türü ile İlgili Bilgilendirme” konulu yazımızla gerekli işlemleri yapmaları yönünde daha önce bilgilendirilmiştir.
- 2- Kurumumuzun internet sitesinde (bik.gov.tr) 9 Mayıs 2023 tarihinde “Sürelî yayınların NACE koduna ilişkin bilgilendirme” başlıklı haber yayımlanmıştır.